

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი

როგორ მოვემზადოთ

მასწავლებლის საგნის გამოცდისათვის

გ ე ო გ რ ა ფ ი ა

თბილისი
2025

ს ა რ ზ ე ვ ი

შესავალი	3
გეოგრაფიის მასწავლებელთა საგნის გამოცდის პროგრამა	4-8
დავალების ტიპების აღწერა.....	9-10
ტესტის დავალებების ნიმუში.....	11-27
შეფასების სქემა.....	28-30

შესავალი

წინამდებარე კრებულის დანიშნულებაა დაინტერესებულ პირებს გააცნოს მასწავლებლის საგნის გამოცდის მოთხოვნები და 2025 წლის საგამოცდო პროგრამა. რომელშიც აგრეთვე წარმოდგენილია 2024 წლის საგამოცდო ტესტის დავალებების ნიმუშები და შეფასების სქემა.

ტესტის მაქსიმალური ქულაა - 55, ხოლო ტესტირებისთვის განკუთვნილი დრო - 4 საათი.

კრებულში მოყვანილი ტესტის დავალებები მასწავლებელთა პროფესიული სტანდარტის საფუძველზეა შედგენილი.

ვიმედოვნებთ, ეს კრებული დახმარებას გაგიწევთ 2025 წლის მასწავლებელთა კომპეტენციის დადასტურების გამოცდისათვის მომზადების პროცესში.

საგამოცდო ტესტში არ გამოორდება კრებულში მოცემული არც ერთი დავალება.

გისურვებთ წარმატებას!

საგამოცდო კრებული წარმოადგენს „შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის“ საკუთრებას და დაცულია საქართველოს კანონით - „საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ“. „შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის“ ნებართვის გარეშე დაუშვებელია ტექსტში რაიმე ცვლილების შეტანა, რეპროდუქცია, თარგმნა და სხვა საშუალებებით (როგორც ბეჭდვითი, ასევე ელექტრონული ფორმით) გავრცელება, აგრეთვე იკრძალება საგამოცდო კრებულის გამოყენება კომერციული მიზნებისათვის.

გეოგრაფიის მასწავლებელთა საგნის გამოცდის პროგრამა

2025 წელი

საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხის დაზუსტება
1. პროფესიული უნარ-ჩვევები	
დრო და სივრცე	<ul style="list-style-type: none"> • რუკის ენის გაგება; რუკის ანალიზი; რუკისა და სხვა თვალსაჩინოებების (სქემა, დიაგრამა, ფოტო, ცხრილი, გრაფიკი) გამოყენებით ინფორმაციის ანალიზი; • სივრცეში ორიენტირება – ჰორიზონტის მხარეები, გრადუსთა ბადე; ადგილის მდებარეობის განსაზღვრა; • ლეგენდის გამოყენებით სიმბოლოების აღქმა; • რუკებიდან და სხვა თვალსაჩინოებებიდან (ფოტოები, გრაფიკები, ცხრილები, დიაგრამები და სხვ) მოპოვებული ინფორმაციის დაკავშირება გეოგრაფიულ ცოდნასთან და ამის საფუძველზე ადგილის, მოვლენისა და პროცესების დახასიათება, კანონზომიერებების დადგენა; • რელიეფის, ჰიდროსფეროს, ატმოსფერული მოვლენების, ბუნებრივი რესურსების, განსახლებების, მოსახლეობის დემოგრაფიული მახასიათებლების, სოციალური და ეკონომიკური სისტემების, სატრანსპორტო სისტემის შესახებ ინფორმაციის ანალიზი.
გეოგრაფიული ინტერპრეტაცია	<ul style="list-style-type: none"> • გეოგრაფიული ტერმინებისა და ცნებების ადეკვატური გამოყენება; • გეოგრაფიული ფაქტების მოსაზრებისგან განსხვავება; • გავრცელებული გეოგრაფიული სტერეოტიპების კონტრარგუმენტაცია.
კომუნიკაცია	<ul style="list-style-type: none"> • რუკებისა და სხვა თვალსაჩინოებების გამოყენებით საკუთარი მოსაზრებების გამოხატვა; • მოვლენებსა და პროცესებს შორის მიზეზ-შედეგობრივ კავშირებზე მსჯელობა; • გეოგრაფიული დავალების სპეციფიკის გათვალისწინებით სამუშაოს დანაწილება, განხილვა და სხვ.
2. პროფესიული ცოდნა	
გეოგრაფიის შესავალი	<ul style="list-style-type: none"> • გეოგრაფიის შესწავლის ობიექტი და მიზნები; • გეოგრაფიული ცოდნის განვითარება (ანტიკური ხანა, დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენები, თანამედროვე გეოგრაფია); • მოგზაურები და მკვლევარები; • საქართველოსა და მსოფლიოს ნომენკლატურა; • გეოგრაფიული მეცნიერების თანამედროვე სისტემა;

	<ul style="list-style-type: none"> • გეოგრაფიული კვლევის მეთოდები: ტრადიციული (აღწერილობითი, შედარებით - გეოგრაფიული, კარტოგრაფიული) და თანამედროვე (მათემატიკური, აეროკოსმოსური, გეოინფორმაციული, მოდელირება); • გეოგრაფიული პროგნოზირება; • მდგრადი განვითარების არსი და პერსპექტივა.
<p>გეგმა, რუკა და სხვადასხვა ტიპის თვალსაჩინოებები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ადგილის გეგმა (კითხვა და გამოყენება); • სხვადასხვა ტიპის გეოგრაფიული რუკები და ატლასები, ტოპოგრაფიული რუკა (რუკის ლეგენდა, მასშტაბი, ორიენტირება, გრადუსთა ბადე, გრძედი და განედი, კვატორი, გეოგრაფიული და მაგნიტური პოლუსები, ტროპიკები და პოლარული წრეები, გეოგრაფიული კოორდინატები, ადგილის სიმაღლის განსაზღვრა (აბსოლუტური და შეფარდებითი სიმაღლეები), ანალიზი, ამოცანების შექმნა და გადაჭრა), კურვიმეტრი; • იზოხაზები (იზოჰიფსები, იზობათები, იზოთერმები, იზობარები); • ადგილზე ორიენტირება, კომპასი (გამოყენება, ამოცანების შექმნა და გადაჭრა); • გეოდეზიური ხელსაწყოების მუშაობის პრინციპები (ნიველირი, თეოდოლიტი, GPS); • სხვადასხვა ტიპის გეოგრაფიული თვალსაჩინოებების (ფოტო, ნახატი, სქემა, ცხრილი, გრაფიკი, დიაგრამა) კითხვა, ნალიზი, ამოცანების გადაჭრა, მათი გამოყენებით დავალებების შექმნა.
<p>საბუნებისმეტყველო გეოგრაფია</p>	<ul style="list-style-type: none"> • დედამიწის ფორმა და სიდიდე; • დედამიწის დღე-ღამური და წლიური მოძრაობა; • სასაათო ზოლები, თარიღთა ცვლის საერთაშორისო ხაზი; • გეოქრონოლოგია (განმარტება, სქემის ანალიზი); • ატმოსფერო, ლითოსფერო, ჰიდროსფერო და ბიოსფერო; დედამიწის ქერქი, ტექტონიკური ფილების მოძრაობა; • კონტინენტები და მისი ნაწილები (მდებარეობა, ბუნება, რესურსები); • ენდოგენური და ეგზოგენური რელიეფწარმომქმნელი პროცესები, რელიეფის ფორმები და ტიპები; • რელიეფის გავლენა კლიმატზე, მცენარეებზე, ცხოველებზე, მეურნეობაზე; • ამინდი და ჰავა; • ჰაერის ტემპერატურა, ტემპერატურის ცვლილება განედის, აბსოლუტური სიმაღლისა და ოკეანიდან დაშორების მიხედვით; • ჰაერის მასები (ატმოსფერული წნევა, ატმოსფერული ფრონტი, ციკლონი, ანტიციკლონი); • სხვადასხვა ტიპის ქარები, მათი წარმოშობა და გავრცელების კანონზომიერებები (ბრიზი, მუსონი, პასატი, ბორა, ფიონი);

	<ul style="list-style-type: none"> • წყლის ბრუნვა ატმოსფეროში, ჰაერის ტენიანობა, აორთქლება, აორთქლებადობა; • ღრუბელი, ნისლი და ატმოსფერული ნალექები, მათი სახეები, წარმოშობა და გავრცელების კანონზომიერებები (წვიმა, სეტყვა, თოვლი, ნამი, თრთვილი, ჭირხლი, ლიპყინული); • კლიმატის გავლენა ადამიანზე და მის სამეურნეო საქმიანობაზე (სოფლის მეურნეობაზე, ტრანსპორტზე, მშენებლობაზე, ადამიანის ჯანმრთელობაზე); • შიდა წყლები (მდინარეები, ტბები, მყინვარები, მიწისქვეშა წყლები, ჭაობები, წყალსაცავები), საზრდოობა და რეჟიმი, გავლენა რელიეფზე, მიკროკლიმატზე, მოსახლეობაზე, მეურნეობაზე; • ზღვებისა და ოკეანეების მდებარეობა და სიდიდე; მარილიანობა, წყლის ტემპერატურა, სიღრმე, მიქცევა-მოქცევა, დინებები, გავლენა კლიმატზე, ორგანული სამყარო, დაბინძურება, სრუტეები, ყურეები, კუნძულები; • ნიადაგის ტიპები და ნაყოფიერება, გავრცელების კანონზომიერება; • ზონალურობა (კლიმატური სარტყლები, ბუნებრივი ზონები და ვერტიკალური ზონალურობა, ფლორა და ფაუნა); • ბუნებრივი რესურსების გამოყენება, გავრცელება, მნიშვნელობა, კლასიფიკაცია და მდგრადი გამოყენება (კლიმატური, ნიადაგის, ჰიდრო, ჰელიო და ეოლური რესურსები, სასარგებლო წიაღისეული); • სტიქიური ბუნებრივი მოვლენები (ქარიშხალი, ტაიფუნი, ქარბორბალა (ტორნადო, სმერჩი), ულკანიზმი, მიწისძვრა, ცუნამი, შტორმი, ყალდიდობა, წყალმოვარდნა, ღვარცოფი, მეწყერი, ზვავი, სეტყვა); • სხვადასხვა ტიპის ხელსაწყოები და მათი გამოყენების პრინციპი (თერმომეტრი, ფლუგერი, ანემომეტრი, ბარომეტრი, ნალექმზომი, ჰიგრომეტრი, ავტომატური მეტეოსადგურები, ექოლოტი, სეისმოგრაფი); • გარემოს დაცვა (საერთაშორისო გარემოსდაცვითი ორგანიზაციები (გრინფისი, ველური ბუნების მსოფლიო ფონდი), დაცული ტერიტორიების ტიპები, ბიომრავალფეროვნება).
<p>საზოგადოებრივი გეოგრაფია</p>	<ul style="list-style-type: none"> • გეოგრაფიული მდებარეობა; • მეურნეობის დარგები (სოფლის მეურნეობა, მრეწველობა, მომსახურების სფერო); • მოსახლეობის გეოგრაფია (მოსახლეობის სიმჭიდროვე, მიგრაცია (ტიპები, მიზეზები და ფაქტორები, ისტორიული და თანამედროვე ნაკადები, იძულებით გადაადგილებული პირები), განსახლების ტიპები და ურბანიზაცია (თავისებურებები, განვითარება); • მსოფლიო პოლიტიკური რუკის ფორმირება; • მოსახლეობის დინამიკა და დემოგრაფიული ვითარება (ისტორიული წარსულიდან დღემდე, დემოგრაფიული მაჩვენებლები (მოსახლეობის სქესობრივ-ასაკობრივი სტრუქტურა, შობადობის, მოკვდავობის, ბუნებრივი მატების კოეფიციენტები), კვლავწარმოების (აღწარმოების) ტიპები, განსხვავებები და მსგავსებები ქვეყნების მიხედვით, რასობრივი, ეთნიკური და რელიგიური სტრუქტურა;

	<ul style="list-style-type: none"> • რეგიონების და ქვეყნების კლასიფიკაცია დემოგრაფიული და სოციალური მაჩვენებლების მიხედვით (სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობის, შობადობის, მოკვდაობის, ჯანდაცვის და განათლების დონის მიხედვით); დემოგრაფიული გადასვლა, დემოგრაფიული პოლიტიკა); • მსოფლიოს რეგიონები (კავკასია, ჩრდილოეთი ამერიკა (აშშ და კანადა), ლათინური ამერიკა (კარიბის აუზი, ცენტრალური და სამხრეთი ამერიკა), ევროპა (ჩრდილოეთი ევროპა, დასავლეთი ევროპა, სამხრეთი ევროპა, აღმოსავლეთი ევროპა), აფრიკა (ჩრდილოეთი აფრიკა (მაღრიბი), დასავლეთი აფრიკა, ცენტრალური აფრიკა, აღმოსავლეთი აფრიკა სამხრეთი აფრიკა), აზია (ახლო აღმოსავლეთი (მაშრიყი), შუა აზია, სამხრეთი აზია, სამხრეთ-აღმოსავლეთი აზია, აღმოსავლეთი აზია), ავსტრალია და ოკეანეთი (ავსტრალია და ახალი ზელანდია, მელანეზია, მიკრონეზია, პოლინეზია)); • ქვეყნები მმართველობის ფორმისა და ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული მოწყობის მიხედვით; • ქვეყნები სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დონის მიხედვით (ჰუმანური განვითარების ინდექსი, მშპ, საარსებო მინიმუმი, გლობალიზაციის ინდექსი); • განვითარებული და განვითარებადი ქვეყნები (ჩრდილოეთი და სამხრეთი); • მსოფლიოს სახელმწიფოები: მდებარეობა, ბუნება, მმართველობის ფორმა, ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობა, მოსახლეობა, მეურნეობა, ეკონომიკური ცენტრები და ეკონომიკური მაჩვენებლები, კულტურული მრავალფეროვნება (აშშ, გაერთიანებული სამეფო, საფრანგეთი, გერმანია, იტალია, იაპონია, კანადა, ჩინეთი, ინდოეთი, ბრაზილია, ჩილე, სარ, ავსტრალია, ესპანეთი); • საერთაშორისო ორგანიზაციების კლასიფიკაცია სტატუსისა და საქმიანობის ტიპის მიხედვით (მნიშვნელოვანი საერთაშორისო სამხედრო-პოლიტიკური, ეკონომიკური, ჰუმანიტარული, სპორტული და გარემოსდაცვითი ორგანიზაციები - გაერო (იუნესკო, იუნისეფი), ნატო, ევროპის კავშირი, ევროპის საბჭო, დსთ, მსოფლიოს სავაჭრო ორგანიზაცია, ოპეკი, წითელი ჯვარი, სოკი); • გლობალიზაციის პროცესი (გლობალიზაცია, გლოსალიზაცია, ანტიგლობალიზაცია); • უმნიშვნელოვანესი გლობალური პრობლემები და მათი მოგვარების გზები (პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური, დემოგრაფიული, რასობრივი, ეთნიკური, რელიგიური, ეკოლოგიური); • მსოფლიოში მიმდინარე თანამედროვე პროცესები.
საქართველოს გეოგრაფია	<ul style="list-style-type: none"> • მდებარეობა და საზღვრები, ტერიტორიის ფორმირება; • მმართველობის ფორმა და ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული მოწყობა; • ბუნება (მნიშვნელოვანი ფიზიკურ-გეოგრაფიული მახასიათებლები: კლიმატი, რელიეფი, შიდა წყლები, შავი ზღვა, ნიადაგები, ტყეები, ფლორა და ფაუნა); • ბუნებრივი და მინერალური რესურსები;

- მოსახლეობა (გეოგრაფია, დემოგრაფია, მიგრაცია, ურბანიზაცია, მოსახლეობის საყოველთაო აღწერა);
- მოსახლეობის ეთნიკური და რელიგიური სტრუქტურა; სახასიათო ბუნებრივი და ანთროპოგენური ლანდშაფტები;
- ინფრასტრუქტურა (გზები და კომუნიკაციები (ელექტრო გადამცემი ხაზები, გაზსადენები და ნავთობსადენები);
- მეურნეობის დარგები (მრეწველობა, სოფლის მეურნეობა, მომსახურების სფერო);
- კულტურული მრავალფეროვნება;
- გარემოსდაცვითი პრობლემები და სტიქიური მოვლენები (ატმოსფეროს, წყლის და ნიადაგის დაბინძურების საკითხები; მიწისძვრა, მეწყერი, ზვავი, ღვარცოფი, წყალდიდობა, სეტყვა, ქვათაცვენა);
- ბუნების დაცვა (სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციების როლი, დაცული ტერიტორიების გეოგრაფია, სტატუსი, შექმნის მიზეზები და მიზნები, მნიშვნელობა და დაცვის განსაკუთრებული ობიექტები, წითელი წიგნი და წითელი ნუსხა);
- საქართველოს რეგიონები (კომპლექსური გეოგრაფიული აღწერა სამხარეო დონეზე).

დავალების ტიპების აღწერა

დავალების I ტიპი

- კითხვა არჩევითი პასუხებით

დავალების აღწერა - დავალებაში დასმულია კითხვა, რომელსაც ახლავს ოთხი სავარაუდო პასუხი. მათგან მხოლოდ ერთია სწორი. არჩეული პასუხი უნდა გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხების შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა - X. არც ერთი სხვა აღნიშვნა, ჰორიზონტალური თუ ვერტიკალური ხაზები, შემოხაზვა და ა. შ. ელექტრონული პროგრამის მიერ არ აღიქმება. თუ გასურთ პასუხების ფურცელზე მონიშნული პასუხის გადასწორება, მთლიანად გააფერადეთ უჯრა, რომელშიც დასვით X ნიშანი და შემდეგ მონიშნეთ პასუხის ახალი ვარიანტი (დასვით X ნიშანი ახალ უჯრაში). შეუძლებელია, ხელმეორედ აირჩიოთ ის პასუხი, რომელიც გადაასწორეთ.

დავალების პირობა შესაძლოა წარმოდგენილი იყოს სხვადასხვა ფორმით. მაგალითად, მოცემულია მოკლე ან მეტ-ნაკლებად ვრცელი შეკითხვა, მოკლე ტექსტი, ფოტო, სურათი, სქემა, გრაფიკი ან დიაგრამა, სხვადასხვა სახის რუკა ან რუკის ფრაგმენტი და ა.შ.

დავალება ამოწმებს - ფაქტობრივი მასალის, ცნებებისა და ტერმინების ცოდნას; მოვლენათა დამახასიათებელი ნიშნებისა და მიზეზ-შედეგობრივი კავშირების გამოვლენის, რუკებისა და სხვა თვალსაჩინოების ანალიზის, სასწავლო რესურსების გამოყენების უნარს. თითოეული დავალება 1 ქულით ფასდება.

ნიმუშები მოცემულია 2024 წლის მასწავლებელთა სასერტიფიკაციო გამოცდის ტესტის დავალებების მაგალითზე.

დავალების II ტიპი

- ღია დავალება

დავალების აღწერა - დავალებაში მოცემულია სხვადასხვა ტიპის ინფორმაცია (ტექსტი, ფიზიკური რუკა, ტოპოგრაფიული რუკა, სურათი, ნახაზი, გრაფიკი, ცხრილი და სხვ.). მათი ანალიზის საფუძველზე აპლიკანტმა უნდა უპასუხოს მოცემულ კითხვებს. მოგეთხოვებათ მოცემული ინფორმაციის ტრანსფორმაცია (მაგ.: ცხრილის საშუალებით მოცემული ინფორმაციის გამოხატვა გრაფიკულად) და ანალიზი. პასუხები უნდა ჩაწეროთ პასუხების ფურცელში გამოყოფილ ადგილზე (მაგ.: თუ დავალების პირობით მოთხოვნილი იქნება დიაგრამის ან გარფიკის აგება, მაშინ პასუხების ფურცელში მოცემული იქნება საკოორდინატო სისტემის მატრიცა, რომელზეც უნდა ააგოთ გრაფიკი/დიაგრამა).

დავალება ამოწმებს -

ფაქტობრივი მასალის ცოდნის, ინფორმაციის გაგების, მისი ინტერპრეტაციის, სხვა და სხვა ინფორმაციის ერთმანეთთან დაკავშირების, დასკვნების, პროგნოზირების გაკეთებისა და არგუმენტაციის უნარს.

მოპოვებული ინფორმაციის ინტერპრეტაციისა და ტრანსფორმაციის, გრაფიკების, ცხრილებისა და დიაგრამების კითხვისა და შედგენის, მოვლენებისა და პროცესების დამახასიათებელი, არსებითი ნიშნების, მათ შორის, მიზეზ-შედეგობრივი კავშირების გამოვლენის, მოვლენათა და პროცესთა შედარების უნარს; კონკრეტული გეოგრაფიული ამოცანების გადაჭრის; საკუთარი აზრის არგუმენტირებულად დასაბუთების; ლოგიკური, კრიტიკული აზროვნების; პროცესებისა და მოვლენების შეფასების უნარს. ქულათა რაოდენობა განისაზღვრება კონკრეტული დავალების მიხედვით.

რუკის კითხვას, რუკის ლეგენდის გამოყენებას, რუკის მეშვეობით ადგილზე ორიენტირებას, უმოკლესი ან ხელსაყრელი მარშრუტების განსაზღვრას; ადგილის დახასიათებას; რუკაზე მოცემული გეოგრაფიული ობიექტების მახასიათებლების დადგენა/განსაზღვრას; რუკაზე მოცემული გეოგრაფიული ინფორმაციის ანალიზს; რუკის მიხედვით კონკრეტული ამოცანების ამოხსნის უნარი. საკუთარი აზრის არგუმენტირებულად დასაბუთების უნარს. ქულათა რაოდენობა განისაზღვრება კონკრეტული დავალების მიხედვით.

ნიმუშები მოცემულია 2024 წლის მასწავლებელთა სასერტიფიკაციო გამოცდის ტესტის დავალებების მაგალითზე.

✓ კითხვა არჩევითი პასუხებით.

ინსტრუქცია

თითოეულ კითხვას ახლავს ოთხი სავარაუდო პასუხი. მათგან მხოლოდ ერთია სწორი. არჩეული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხების შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა - X. არც ერთი სხვა აღნიშვნა, ჰორიზონტალური თუ ვერტიკალური ხაზები, შემოხაზვა და ა. შ. ელექტრონული პროგრამის მიერ არ აღიქმება. თუ გსურთ პასუხების ფურცელზე მონიშნული პასუხის გადასწორება, მთლიანად გააფერადეთ უჯრა, რომელშიც დასვით X ნიშანი და შემდეგ მონიშნეთ პასუხის ახალი ვარიანტი (დასვით X ნიშანი ახალ უჯრაში). შეუძლებელია, ხელმეორედ აირჩიოთ ის პასუხი, რომელიც გადაასწორეთ. თითოეული დავალება ფასდება 1 ქულით.

(1) 3. რომელ ილუსტრაციაზეა გამოსახული ტერიკონი?

ა)

ბ)

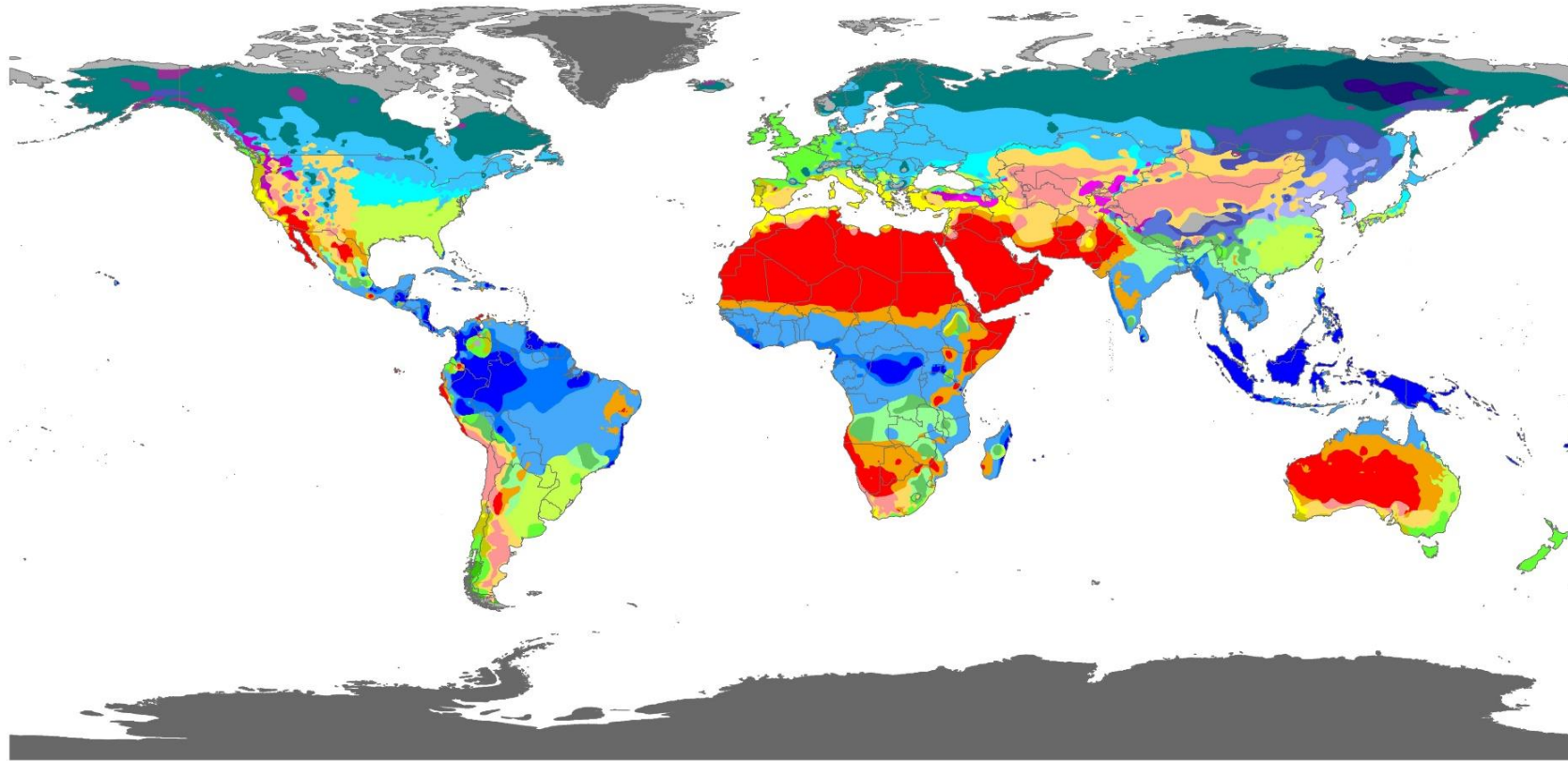
გ)

დ)

(1) 6. კოპენ-გეიგერის კლიმატის კლასიფიკაციის მიხედვით, რომელი ზონის კლიმატური დიაგრამაა მოცემული?

Af	BWh	Csa	Cwa	Cfa	Dsa	Dwa	Dfa	ET
Am	BWk	Csb	Cwb	Cfb	Dsb	Dwb	Dfb	EF
Aw	BSh	Cwc	Cfc	Dsc	Dwc	Dfc		
	BSk			Dsd	Dwd	Dfd		

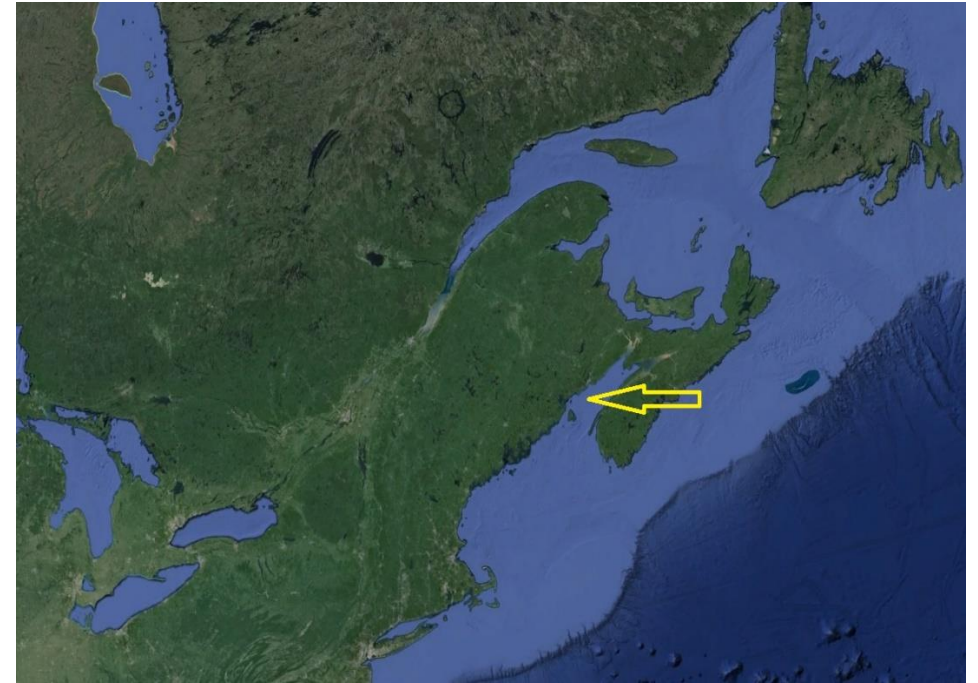
Contact : Murray C. Peel (mpeel@unimelb.edu.au) for further information

გადასვლა დავალების: II გვერდზე

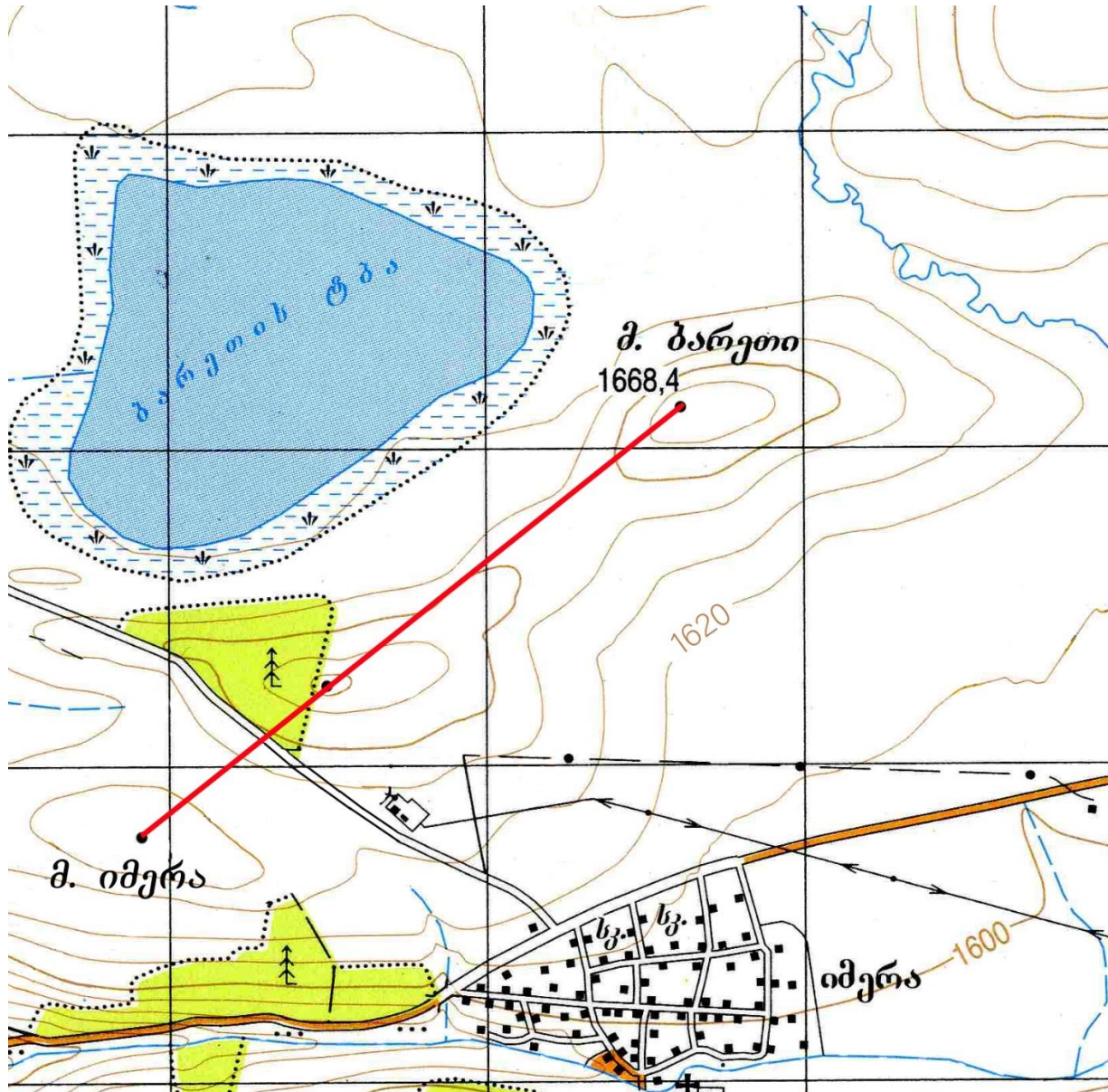
(1) 16. რით გამოირჩევა ფანდის ყურე?

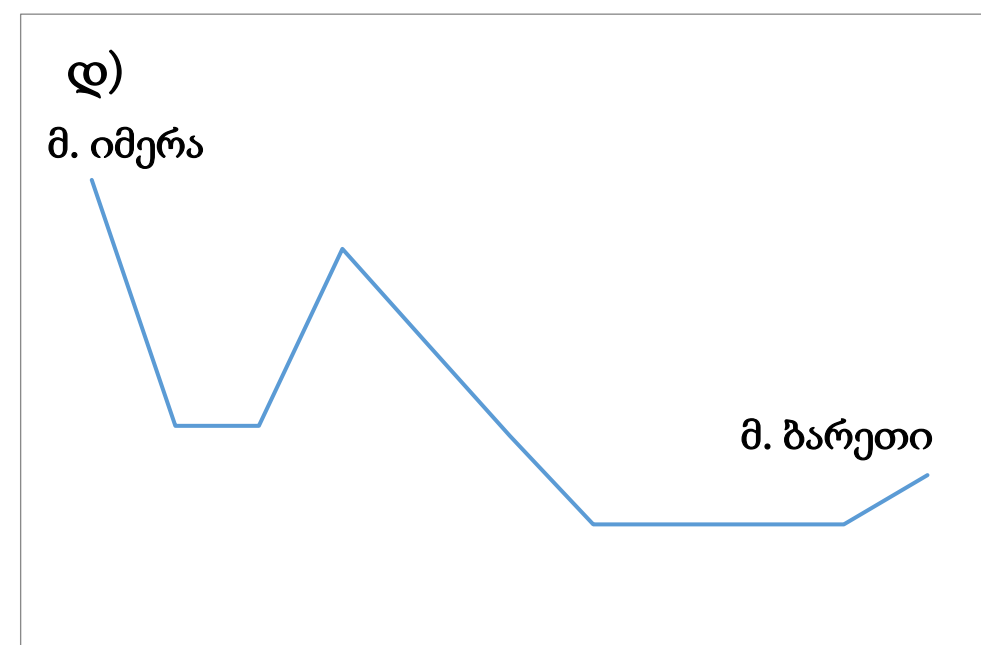
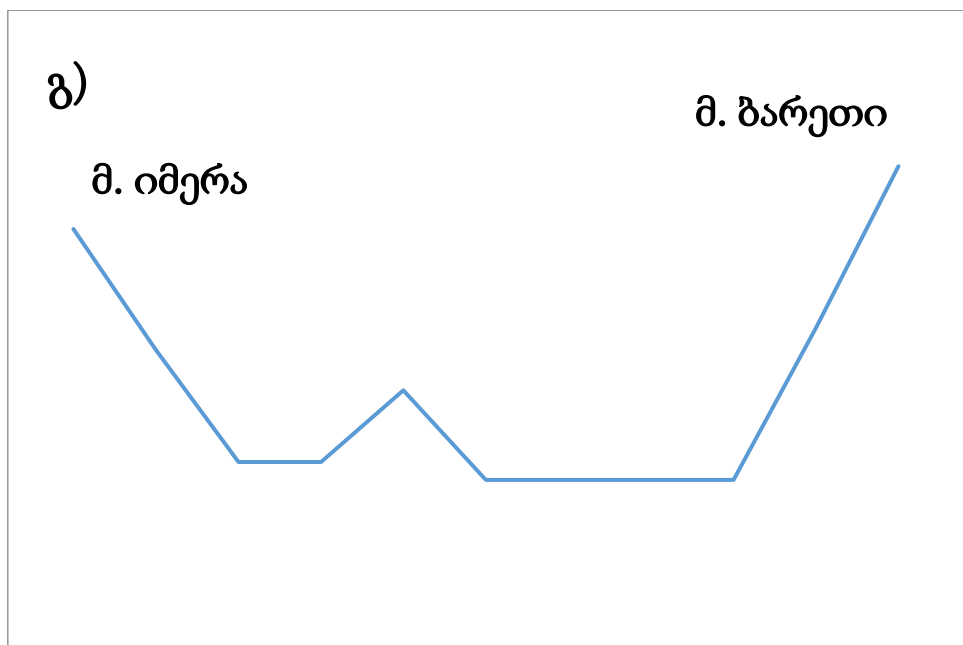
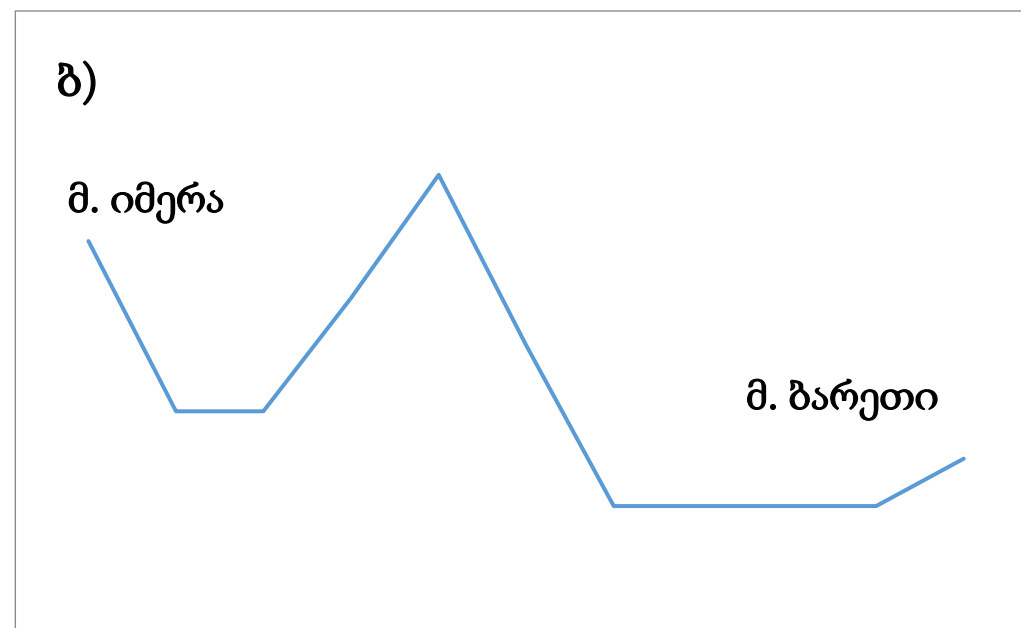
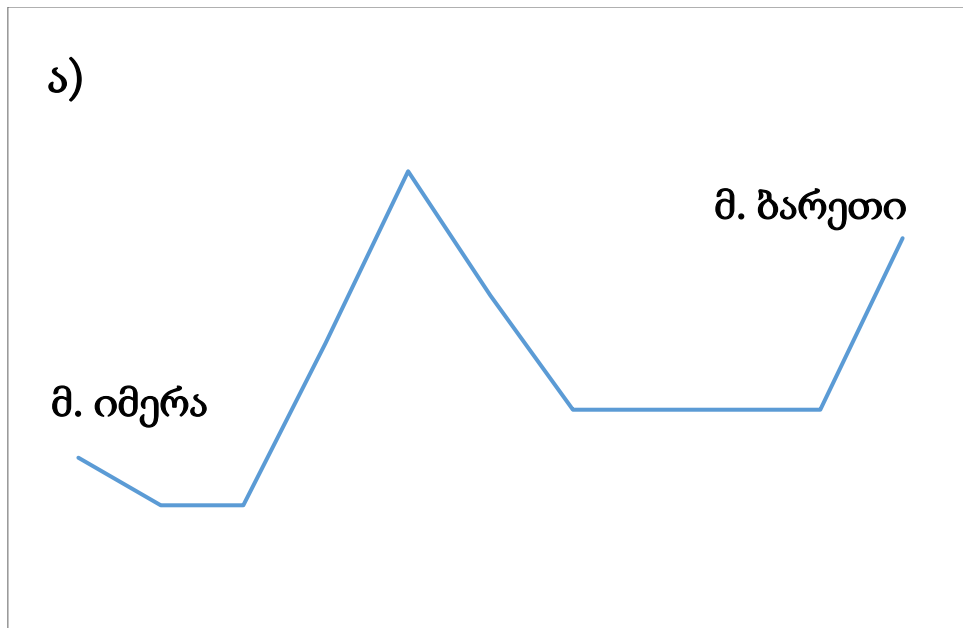
- ა) მიქცევა-მოქცევის ყველაზე მაღალი ტალღით;
- ბ) ზღვის წყლის ყველაზე მაღალი მარილიანობით;
- გ) ყველაზე ხშირად წარმოქმნილი ცუნამით;
- დ) ყველაზე გრძელი სანაპირო ხაზით.

(1) 22. რომელი პროფილი შეესაბამება მ. იმერადან მ. ბარეთამდე გავლებულ მონაკვეთს?

გადასვლა დავალების: [II გვერდზე](#)

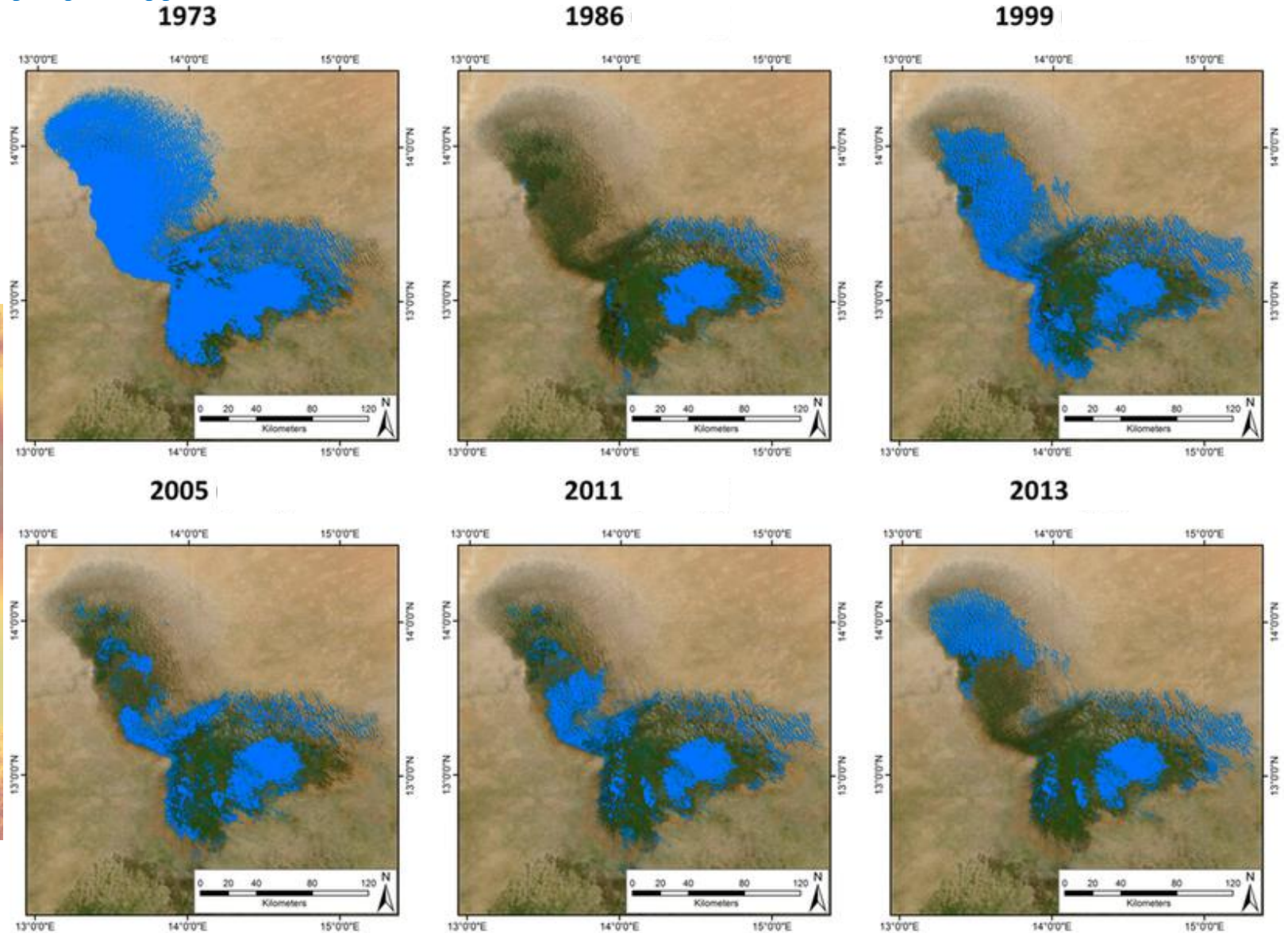
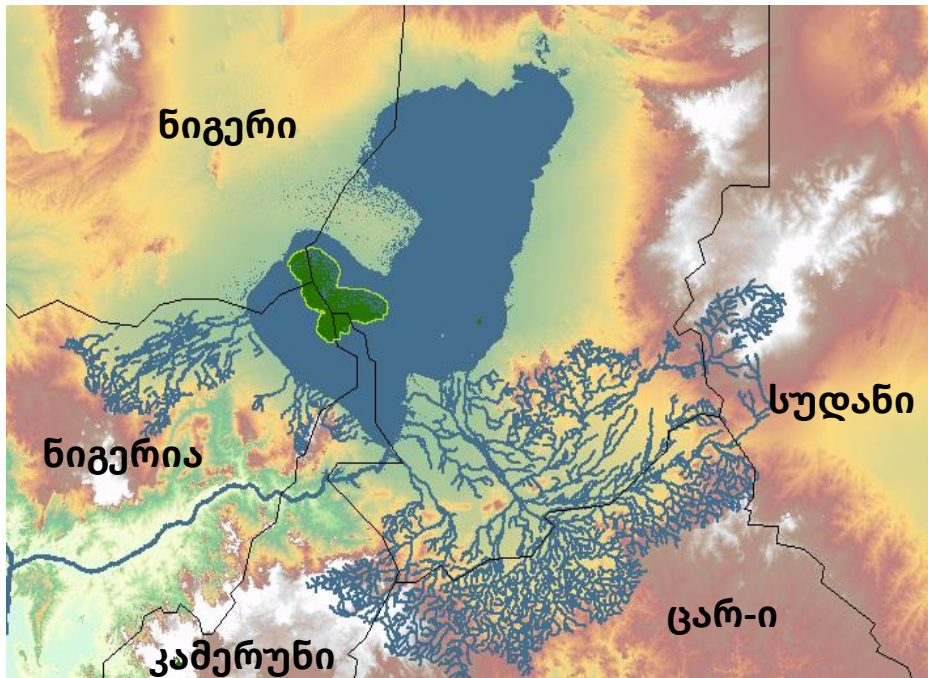
✓ ღია დავალება.

ინსტრუქცია

ყურადღებით გაეცანით მოცემულ ინფორმაციას (ტექსტი; ფოტო; ცხრილი; გრაფიკი; დიაგრამა; ფიზიკური, კონტურული, ტოპოგრაფიული რუკები და სხვ.) და უპასუხეთ კითხვებს. პასუხი ჩაწერეთ პასუხების ფურცელში გამოყოფილ შესაბამის ადგილას. ქულათა რაოდენობა განისაზღვრება კონკრეტული დავალების მიხედვით.

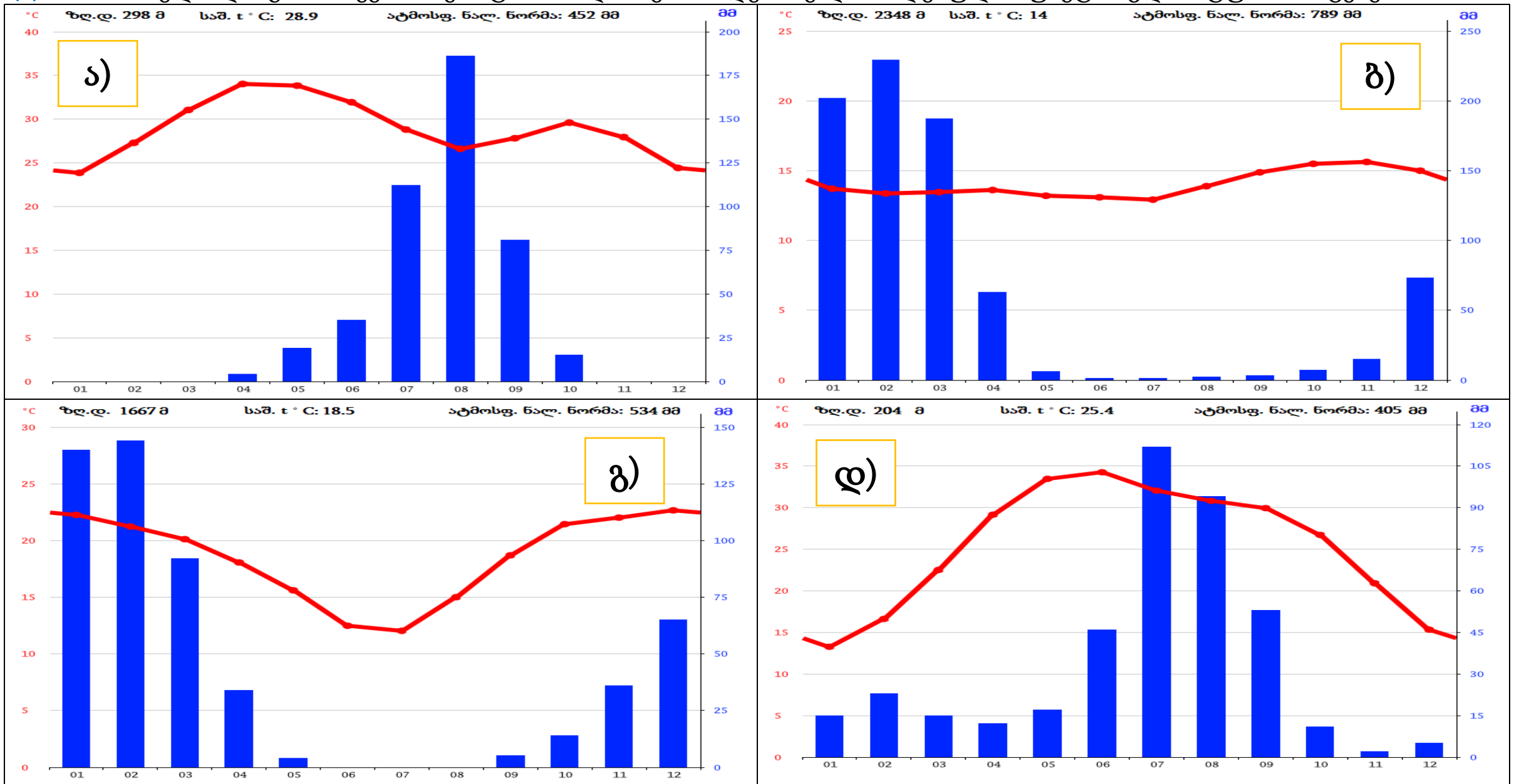
(8) 27. გაანალიზეთ ინფორმაცია და უპასუხეთ კითხვებს:

ტბის მაქსიმალური ფართობი
ჰოლოცენის პერიოდში ლურჯ ფერში
(პალეო რეკონსტრუქცია);
XX ს. - მწვანე ფერში.

გადასვლა დავალების: [II გვერდზე](#); [III გვერდზე](#).

(1) 27.1. რომელი დიაგრამა შეესაბამება ტბის მიდამოებში მდებარე დასახლებული პუნქტის კლიმატურ მონაცემებს?

- (1) 27.2. დავალებაში მოცემულ ტბას „საჰარის ზღვასაც“ უწოდებდნენ. რომელია ამ ტბის სახელწოდება?
 ა) ტანა; ბ) ნიასა; გ) ჩადი; დ) ბანგვეულუ.
- (1) 27.3. 1973 წელს გადაღებული კოსმოსური ფოტოს მიხედვით განსაზღვრეთ, რომელი სახელმწიფოს ტერიტორიაზე არ ვრცელდება აღნიშნული ტბის სანაპირო ზოლი?
 ა) ნიგერის; ბ) ნიგერიის; გ) კამერუნის; დ) სუდანის.
- (1) 27.4. რომელ გარდამავალ ეკოკლიმატურ ზონაში მდებარეობს აღნიშნული ტბა?
 ა) სელვაში; ბ) საჰელიში; გ) პამპაში; დ) სუნდარბანში.
- (1) 27.5. როგორი ტიპისაა წარმოშობის მიხედვით დავალებაში მოცემული ტბა?
 ა) ტექტონიკური; ბ) რელიქტური; გ) გლაციალური; დ) კარსტული.
- (1) 27.6. რით აიხსნება ის ფაქტი, რომ ტბაში ბინადრობს აფრიკული ლამანტინის პოპულაცია?

აფრიკული ლამანტინის
გავრცელების არეალი

- (2) 27.7. დაასახელეთ ორი ფაქტორი, რომლებმაც განაპირობა ტბის ეკოსისტემის ცვლილების ილუსტრაციებზე ნაჩვენები დინამიკა?

გადასვლა დავალების: [I გვერდზე](#); [II გვერდზე](#).

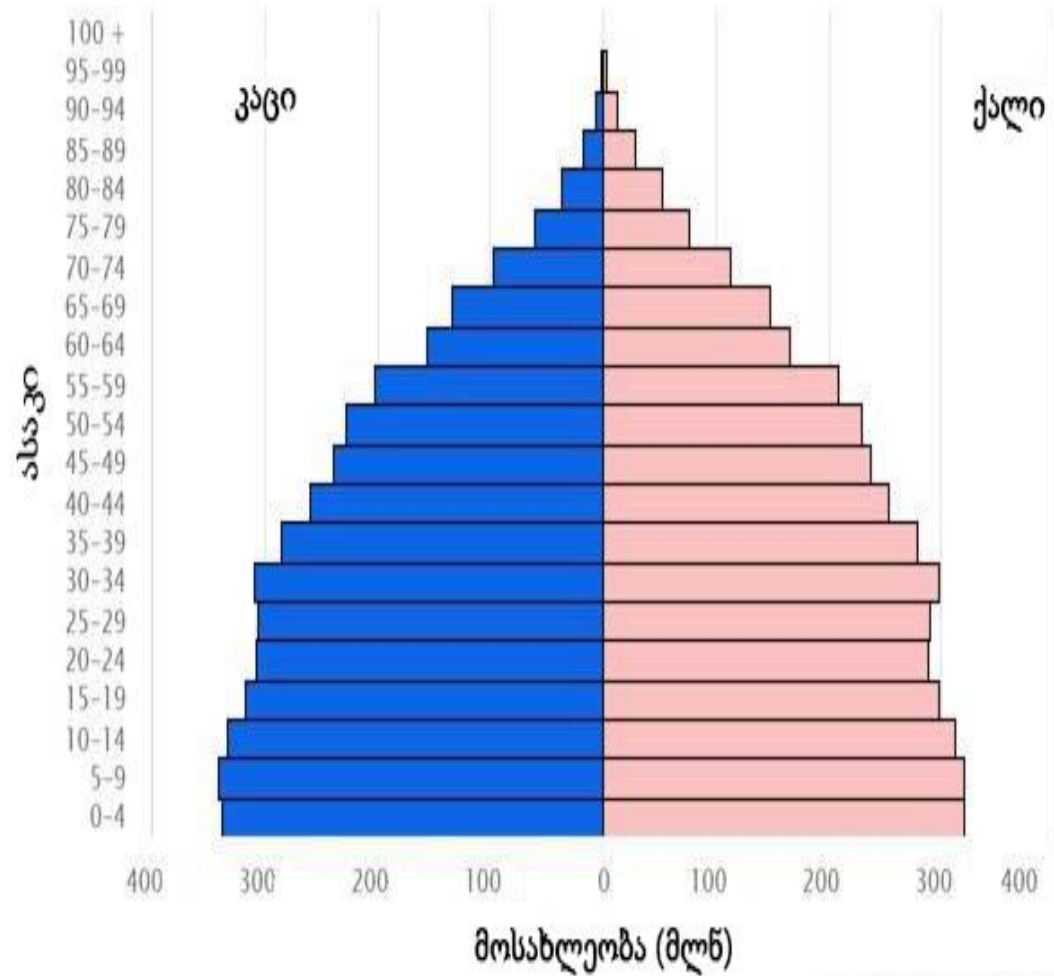
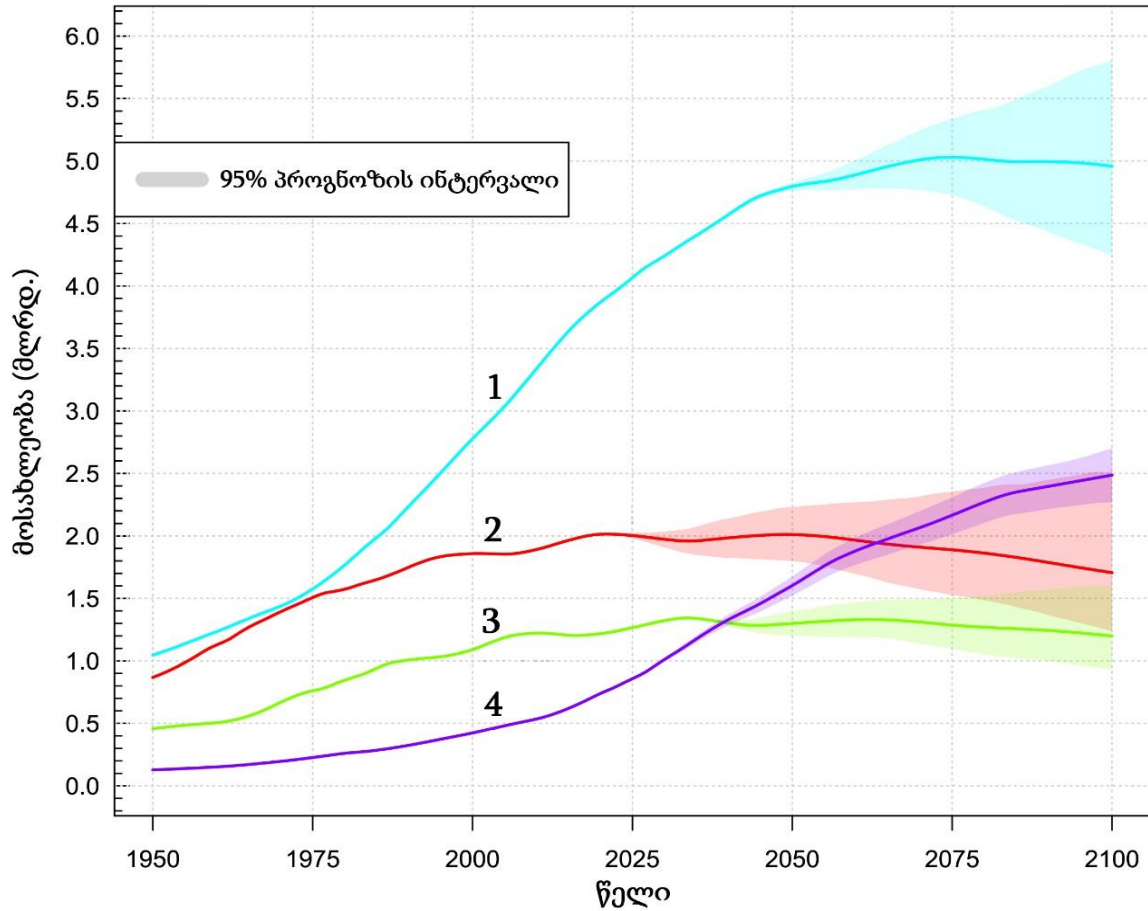
(1) 28. მოიყვანეთ ერთი არგუმენტი, რომელიც ადასტურებს, რომ ფოტოზე ასახული შენობების დაზიანებები ტორნადოს მოქმედების შედეგია.

(2) 31. დავალებაში მოცემულია 1950-2100 წწ. მსოფლიოს მოსახლეობის რაოდენობის დინამიკის გრაფიკი 0-14, 15-24, 25-64, 65< ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით და მსოფლიოს 2022 წლის მოსახლეობის დემოგრაფიული პირამიდა. გაანალიზეთ ინფორმაცია და უპასუხეთ კითხვებს:

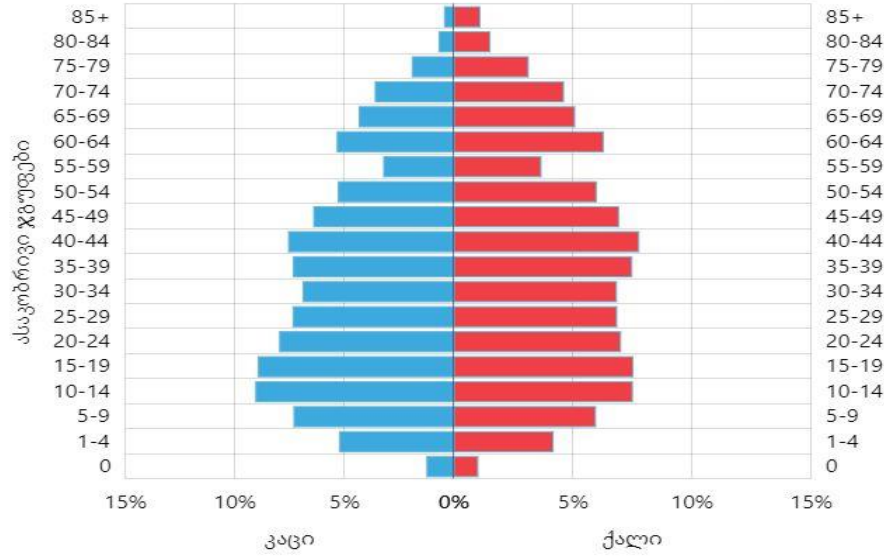
(1) 31.1. განსაზღვრეთ, რომელი ციფრით აღნიშნული გრაფიკი შეესაბამება 0-14 ასაკობრივ ჯგუფს?

(1) 31.2. განსაზღვრეთ, რომელი ციფრით აღნიშნული გრაფიკი შეესაბამება 25-64 ასაკობრივ ჯგუფს?

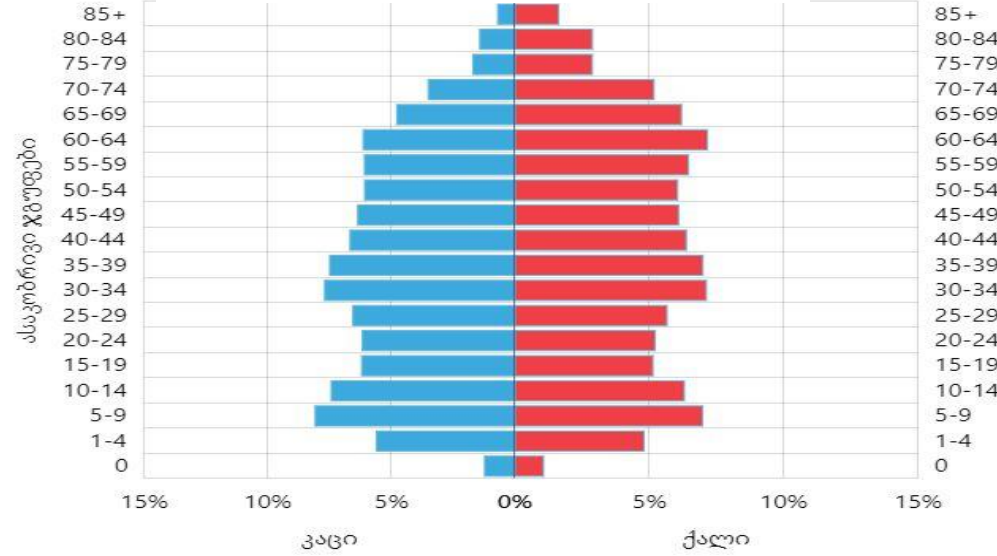
(7) 32. გაანალიზეთ ინფორმაცია და უპასუხეთ კითხვებს:

საქართველო 2002

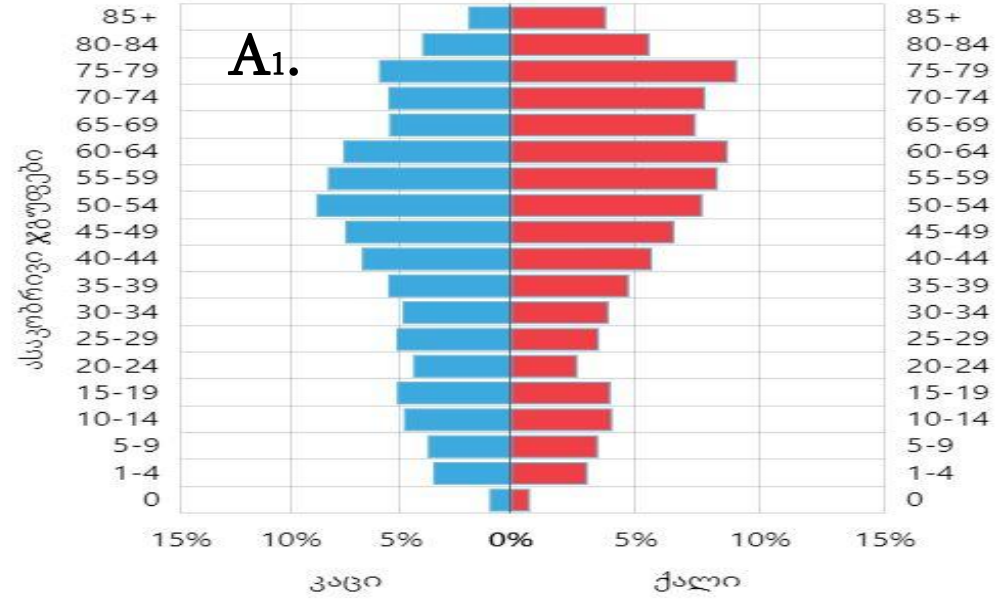
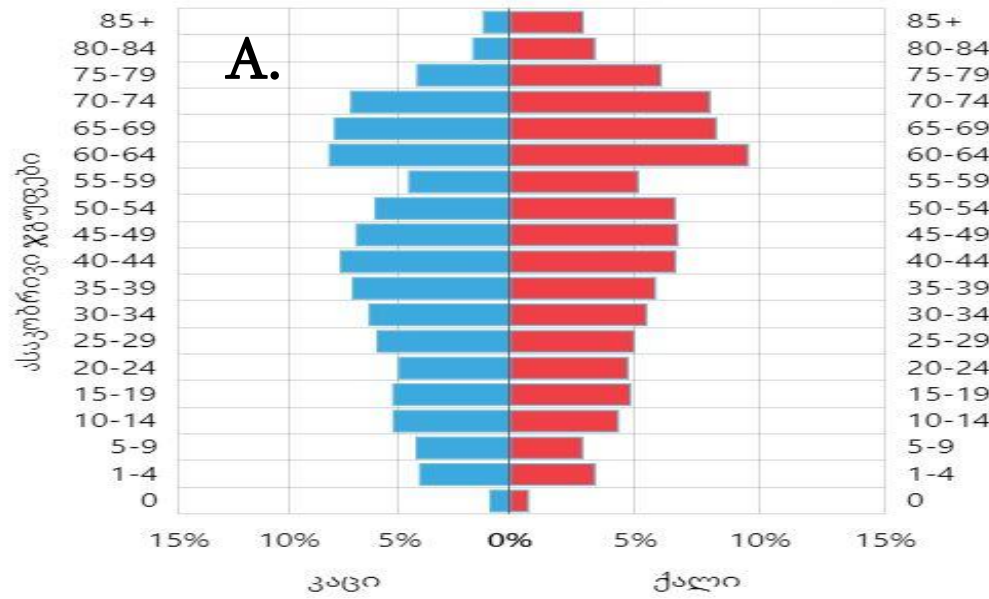
გადასვლა: II გვ.; III გვ.; IV გვ.; V გვ.

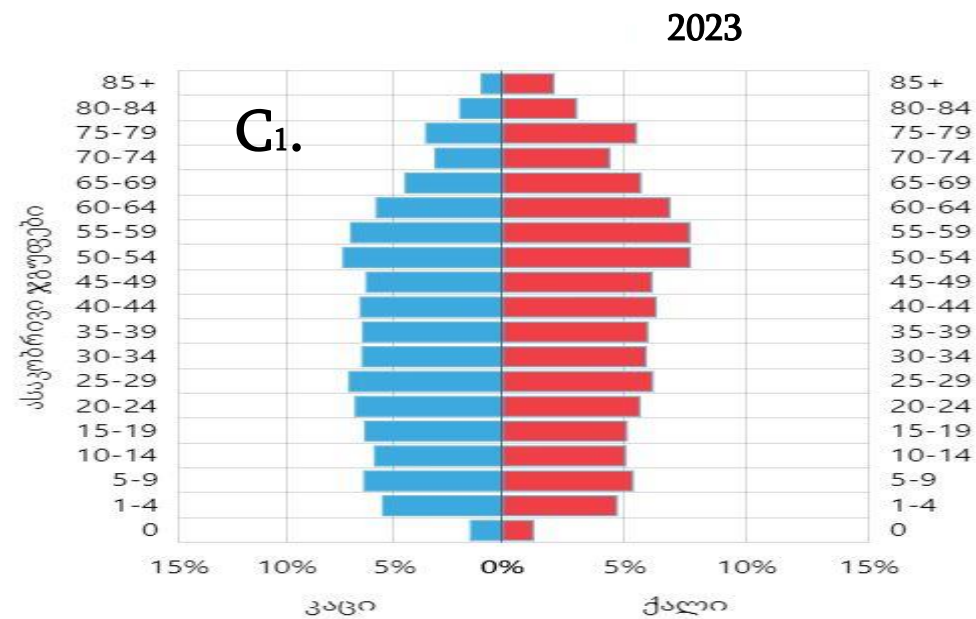
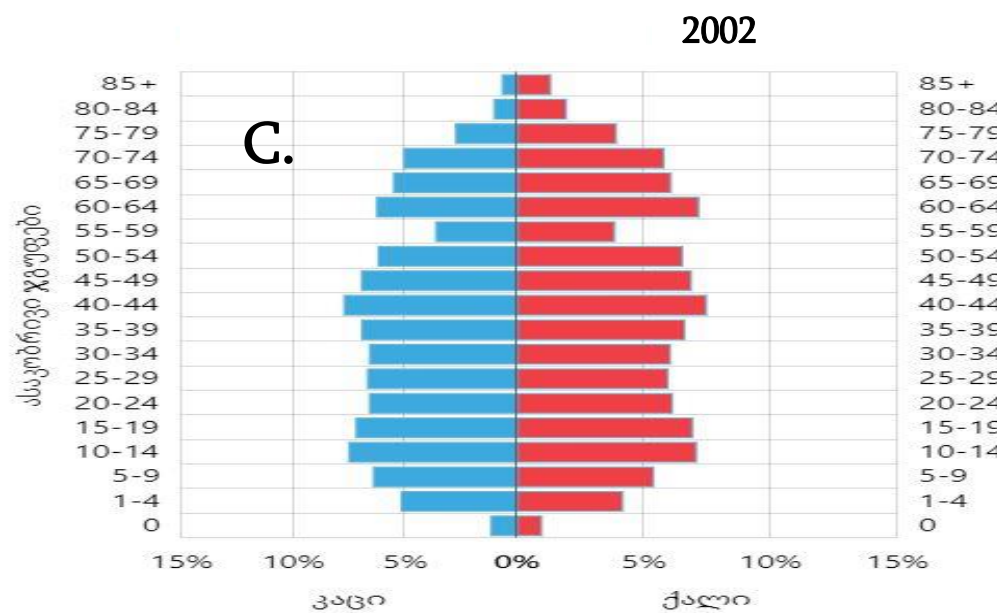
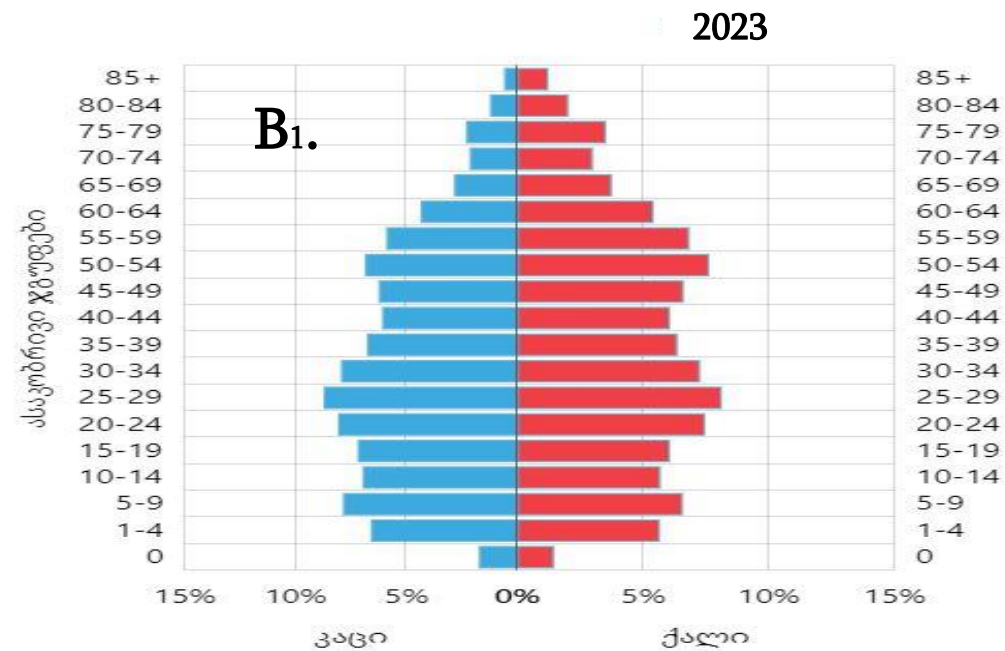
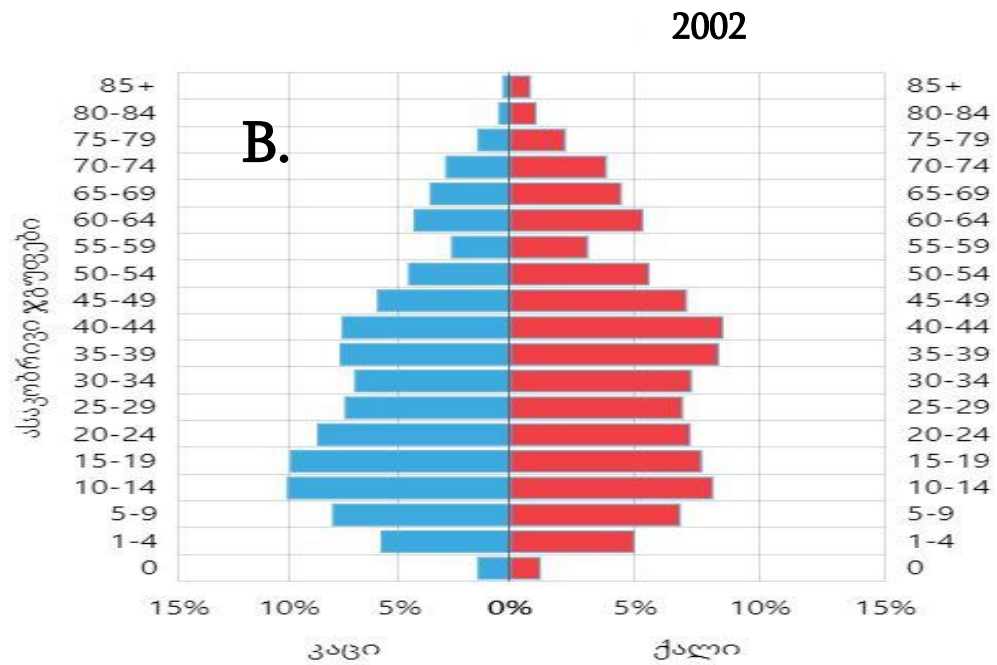
საქართველო 2023

2002

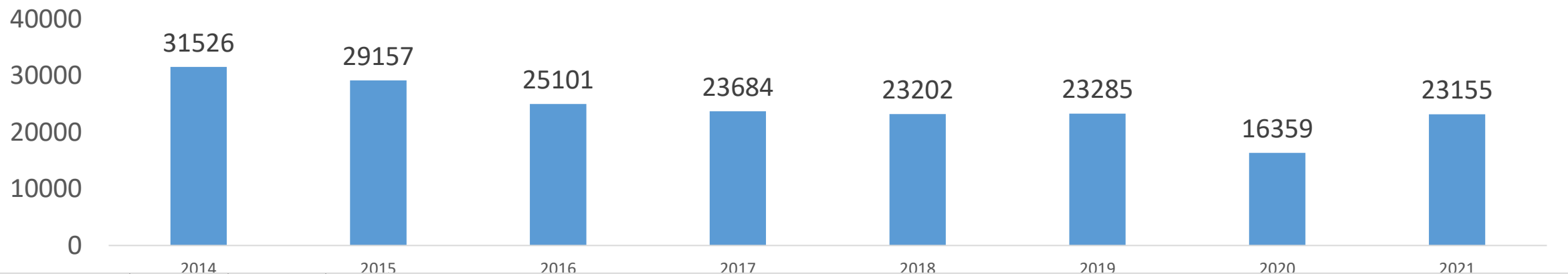
2023

გადასვლა: [I გვ.](#); [III გვ.](#); [IV გვ.](#); [V გვ.](#)

საქართველოში რეგისტრირებულ ქორწინებათა რაოდენობა 2014 -2021 წლებში

გადასვლა: [I გვ.](#); [II გვ.](#); [IV გვ.](#); [V გვ.](#)

დემოგრაფიული მონაცემები საქართველოს შესახებ		2014	2021
შობადობის ზოგადი კოეფიციენტი (‰)		16.3	12.4
ბუნებრივი მატება (ადამიანი)		11 548	-13 960
ასაკობრივი ჯგუფები	65<	529 100	569 400
	15-64	2 496 200	2 373 200
	<15	694 100	766 000
სიცოცხლის მოსალოდნელი საშუალო ხანგრძლივობა დაბადებისას /კაცი (წელი)		68.6	67.5
სიცოცხლის მოსალოდნელი საშუალო ხანგრძლივობა დაბადებისას /ქალი (წელი)		77	75.4
სიცოცხლის მოსალოდნელი საშუალო ხანგრძლივობა დაბადებისას /საშუალო (წელი)		72.8	71.4
მთლიანი მოსახლეობის რაოდენობა 1 იანვრის მონაცემებით (ადამიანი)		3 719 400	3 708 600
კაცი (%)		47.7	48.2
ქალი (%)		52.3	51.8

სქესთა თანაფარდობა და მოსახლეობის რიცხოვნობა	რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი		კახეთი		ქვემო ქართლი	
	2002	2014	2002	2014	2002	2014
კაცი	47.90 %	48.60 %	47.60 %	49.00 %	49.90 %	49.20 %
ქალი	52.10 %	51.40 %	52.40 %	51.00 %	50.10 %	50.80 %
მთლიანი მოსახლეობა (აღამიანი)	44 003	32 089	352 736	318 583	443 110	423 986

საშუალო თვიური შემოსავალი სქესის მიხედვით (ლარი)	2021		
	სულ/ორივე სქესის საშუალო	ქალი	კაცი
რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი	635	579	699
ქვემო ქართლი	1 073	773	1 341
კახეთი	827	654	1 055

- (2) **32.1.** დავალებაში მოცემულია საქართველოს, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის, ქვემო ქართლისა და კახეთის დემოგრაფიული პირამიდები. რომელი წყვილი ასახავს რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთში არსებულ მდგომარეობას? ახსენით თქვენი პასუხი.
- (3) **32.2.** მოცემული ინფორმაციიდან გამომდინარე, მოსახლეობის საერთო რიცხოვნობაში სქესთა არათანაბარი განაწილების გარდა, რეგიონებში შეინიშნება გენდერული უთანასწორობა. რაში გამოიხატება აღნიშნული უთანასწორობა, რომელი რეგიონისთვისაა ეს მაჩვენებელი უფრო მაღალი და რით შეიძლება ამის ახსნა?
- (2) **32.3.** ცხრილში მოცემულ რომელ დემოგრაფიულ მაჩვენებელზე ახდენს ყველაზე მეტ გავლენას სვეტოვან დიაგრამაზე ასახული ტენდენცია? ახსენით თქვენი არჩევანი.

გადასვლა: [I გვ.](#); [II გვ.](#); [III გვ.](#); [IV გვ.](#)

დავალება #	გეოგრაფიის მასწავლებლის ტესტის შეფასების სქემა	ქულა
1	ბ	1
6	ა	1
16	ა	1
22	ა	1
23	ბ	1
24	ბ	1
25	ბ	1
27.1	ა	1
27.2	ბ	1
27.3	დ	1
27.4	ბ	1
27.5	ბ	1
27.6	<p>შეფასების სქემა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • არასწორი პასუხი, არასრული პასუხი, პასუხი რომელიც არ აკმაყოფილებს კითხვის პირობას, ან პასუხი, რომელიც შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას, ფასდება 0 ქულით; • მართებული ახსნა ფასდება 1 ქულით. <p>სწორი პასუხის ნიმუში:</p> <p>✓ გეოლოგიურ წარსულში ჩადის ტბა გამდინარე იყო და მდინარეების საშუალებით კავშირი ჰქონდა ატლანტის ოკეანესთან.</p>	1
27.7	<p>შეფასების სქემა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • არასწორი პასუხი, არასრული პასუხი, პასუხი რომელიც არ აკმაყოფილებს კითხვის პირობას, ან პასუხი, რომელიც შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას, ფასდება 0 ქულით; • სწორად დასახელებული თითოეული ფაქტორი ფასდება 1 ქულით; დავალების ჯამური ქულაა - 2. <p>სწორი პასუხის ნიმუში:</p> <p>✓ ბუნებრივი ფაქტორია კლიმატის გლობალური ცვლილება, რაც საჰელის რეგიონის გაუდაბნობას იწვევს (1 ქ.);</p> <p>✓ ანთროპოგენური ფაქტორია სავარგულების და მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მოთხოვნილებებისთვის ტბისა და მასში ჩამდინარე წყლების ჭარბი გამოყენება (1 ქ.).</p>	2
28	<p>შეფასების სქემა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • არასწორი პასუხი, არასრული პასუხი, პასუხი რომელიც არ აკმაყოფილებს კითხვის პირობას, ან პასუხი, რომელიც შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას, ფასდება 0 ქულით; • მართებული არგუმენტი ფასდება 1 ქულით. <p>სწორი პასუხის ნიმუში:</p> <p>✓ რადგან ფოტოზე ნათლად ჩანს, რომ სახურავები ახდელი აქვს მხოლოდ სახლების ნაწილს, ხოლო ნაწილს არანაირი დაზიანება არ გააჩნიათ. ამგვარ დაზიანებებს შენობები იღებენ იქ სადაც გაივლის ტორნადო.</p>	1

დავალება #	გეოგრაფიის მასწავლებლის ტესტის შეფასების სქემა	ქულა
31.1	<p><u>შეფასების სქემა:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • არასწორი პასუხი, არასრული პასუხი, პასუხი რომელიც არ აკმაყოფილებს კითხვის პირობას, ან პასუხი, რომელიც შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას, ფასდება 0 ქულით; • სწორი პასუხი ფასდება 1 ქულით. <p><u>სწორი პასუხის ნიმუში:</u></p> <p>✓ ციფრი 2-ით.</p>	1
31.2	<p><u>შეფასების სქემა:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • არასწორი პასუხი, არასრული პასუხი, პასუხი რომელიც არ აკმაყოფილებს კითხვის პირობას, ან პასუხი, რომელიც შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას, ფასდება 0 ქულით; • სწორი პასუხი ფასდება 1 ქულით. <p><u>სწორი პასუხის ნიმუში:</u></p> <p>✓ ციფრი 1-ით.</p>	1
32.1	<p><u>შეფასების სქემა:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • არასწორი პასუხი, არასრული პასუხი, პასუხი რომელიც არ აკმაყოფილებს კითხვის პირობას, ან პასუხი, რომელიც შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას, ფასდება 0 ქულით; • სწორად დასახელებული პირამიდების წყვილი ფასდება 1 ქულით; • მართებული ახსნა ფასდება 1 ქულით; <p>დავალების ჯამური ქულაა 2.</p> <p><u>სწორი პასუხის ნიმუში:</u></p> <p>✓ პირამიდა A და A₁ (1 ქ.);</p> <p>✓ ხანდაზმულთა ხვედრითი წილი მთელს მოსახლეობაში ამ პირამიდებზე ყველაზე მეტია. ასეთი „დაბერებული“ მოსახლეობა კი ჩამოთვლილი რეგიონებიდან რაჭა-ლეჩხუმსა და ქვემო სვანეთშია (1 ქ.).</p>	2
32.2	<p><u>შეფასების სქემა:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • არასწორი პასუხი, არასრული პასუხი, პასუხი რომელიც არ აკმაყოფილებს კითხვის პირობას, ან პასუხი, რომელიც შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას, ფასდება 0 ქულით; • სწორად დასახელებული რეგიონი ფასდება 1 ქულით; • გენდერული უთანასწორობის სწორად განსაზღვრა ფასდება 1 ქულით; • გამომწვევი მიზეზების მართებული ახსნა ფასდება 1 ქულით; <p>დავალების ჯამური ქულაა - 3.</p> <p><u>სწორი პასუხის ნიმუში:</u></p> <p>✓ ქალისა და მამაკაცის შრომითი ანაზღაურება განსხვავებულია (1 ქ.);</p> <p>✓ ყველაზე მეტად ეს განსხვავება არის ქვემო ქართლის რეგიონში (1 ქ.);</p> <p>✓ ამ რეგიონში კერძო სექტორში დასაქმებულთა წილი უფრო მაღალია, რასაც ეთნიკური-კულტურული თავისებურებები განაპირობებს (1 ქ.).</p>	3

დავალება #	გეოგრაფიის მასწავლებლის ტესტის შეფასების სქემა	ქულა
32.3	<p><u>შეფასების სქემა:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • არასწორი პასუხი, არასრული პასუხი, პასუხი რომელიც არ აკმაყოფილებს კითხვის პირობას, ან პასუხი, რომელიც შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას, ფასდება 0 ქულით; • სწორად მითითებული დემოგრაფიული მაჩვენებელი ფასდება 1 ქულით; • მართებული ახსნა ფასდება 1 ქულით; <p>დავალების ჯამური ქულაა - 2.</p> <p><u>სწორი პასუხის ნიმუში:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ შობადობის ზოგად კოეფიციენტი (1 ქ.); ✓ რადგან რეგისტრირებულ ქორწინებათა რაოდენობა კლებულობს, შესაბამისად კლებულობს შობადობა (1 ქ.). 	2